

Rikardo Muti sa Simfonijskim orkestrom i horom Bavarskog radija Izar-filharmoniji u Minhenu

Ovacije za maestra i priče iz Italije

Zoran Andrić

Specijalno za Danas

Minhen // Daleke 1984. godine, dakle pre ravno 40 godina je maestro Rikardo Muti prvi put dirigovao simfonijsku fantaziju Riharda Štrausa „Iz Italije“ sa Simfonijskim orkestrom Bavarskog radija. Sada je maestro bio za pultom da ponovo interpretira ovo delo, zajedno sa duhovnom muzikom Hajdna i Šuberta.

Na programu te večeri su se našla tri dela: „Te Deum C-Dur Hob XXIIIc:2: Jozefa Hajdna, Misa broj. 2 G-Dur, D 167 Franca Šuberta i „Iz Italije“ Riharda Štrausa

Deum C-Dur Hob. XXIIIc:2 i Šubertovu Misu broj 2 G-Dur, D 167. Ovo delo je komponovao osamnaestogodišnji Šubert za crkvu u Lihtenhaleu. U liturgičkom delu zvanom Benediktus razvija se kanon između soprana (Sionhan Stag), tenora (Juilijan Pregardijen) i bas-baritona (Vito Priante) ka meditativnom vrhuncu. Još u Kirije se razvio fulminantni solo australijske sopranistkinje. Šubert je ovu partiju posvetio svojoj ljubavi Terezi Grob, koja ju je na praižvođenju pevala. Iako Šubert iz „Vjeruju“ (Kredo) izostavlja „unam sanctam catholicam ecclesiam“, zato on razvija religiozni zanos tek kroz grandiozni forte hora u Sanctus i mistični pijano u Agnus Dei.

Foto: BRSO Muti (C) BR Severin Vogl

Italija u maju je uvek dobra ideja. Ovo je mislio i dvadesetdvogodišnji Rihard Štraus, kada je po savetu Bramsa u aprilu 1886. putovao Italijom kroz Firencu, Rim, Bolonju, Napulj i Kapri. Četiri stava njegove simfonijske fantazije vode kroz „Kampanju“, „Rim u ruševinama“, „Plaže Sorenta“ i „Napolitanski život naroda“. Ovo delo je zacelo bilo zenit večeri, delo kome se maestro Muti rado vraća.

Maestro Muti, imperijalna ikona stare dirigentske škole i reprezentant autentične Italianita je 31. maja bio gost-dirigent sa Simfonijskim orkestrom i horom Bavarskog radija, izvodeći i dva dela duhovne muzike: Hajdna Te

Štrausovu kompoziciju uzdiže 83. godišnji Muti, koji i sam potiče iz Napulja gde i danas živi, u grandiozni orkestarski praznik: od idilične „Kampanje“, preko monumentalnih poetičnih slika „Rimskih ruševina“ i elegičnih tonova harfi u „Plažama Sorenta“ do napoletanskog folkloru i polu-burleski i taranetele.

Minhenska publika je klicala mastru, čiji su koncerti u Minhenu dobili kulturni status, kao i Simfonijskom orkestru i horu Bavarskog radija sa trima vokalnim solistima. Minhen je blještao u sjaju zvuka koji čarobnjaku za pultom, mastru Mutiju polazi za rukom.

Otkrivanje manje poznatih klasika svetske književnosti: „U braku sa dilejom“ Ismaila Hekimoglua objavljen na srpskom Voljen i zabranjivan

Beograd // Izdavačka kuća Magnus nastavlja da nam predstavlja neobična dela i autore, ovog puta kroz svoju ediciju Sokak, okrenutu ka književnosti Bliskog istoka, Turske, Jermenije i Irana. Pred nama je roman „U braku sa dilejom“, turskog pisca Ismaila Hekimoglua, sa turskog ga je prevela Svetlana Perišić-Mišićdugo vremena najčitanijeg pisca Turske, a njegov najpoznatiji roman „Minyeli Abdullah: doživeo neverovatnih 80 izdanja.

Hekimoglu je dugo bio osporavan zbog svojih prilično krutih stavova o tome kako treba da izgleda život verujućeg muslimana, toliko da je čak dobar deo svog stvaralaštva pisao krišom, noću, a nekoliko puta je bio privođen i hapšen.

U ovom romanu romanopisac nam se obraća iz ženskog lica, za razliku od prvog romana objavljenog u ediciji Sokak, gde nam se autorka romana „Podno sveta“ Gaje Paralioglu obraća iz muškog lica, te u vidu dnevnika čitaocima priča o avanturi kroz koju prolazi protagonistkinja, inače Amerikanka, profesorka engleske književnosti, pošto je dobila ponudu za brak od svog studenta, Turčina.

Hekimoglu nas, pomalo grubim i direktnim stilom naracije, detaljnije upozna je sa običajima i tradicijom islamske vere, uz obilje mudrih i korisnih misli koje su zapravo imanentne svakom normalnom čoveku. Knjiga se može protumačiti i kao viseći most iznad provalije koja trenutno deli muslimane i hrišćane u mnogim delovima sveta, jer se pažljivijim, kreativnim čitanjem, mogu naslutiti brojne sličnosti koje ove dve religije propovedaju. Tako na jednom mestu glavna junakinja knjige razmišlja:

„Čini mi se da je besmisleno živeti. I pitam se: „Zašto moje misli vrludaju?“

Jurila sam da završim školu, gimnaziju, fakultet. Postala sam profesor, postigla uspeh, počela da zarađujem; udala sam se, razvela, ponovo se udala, otvorila školu, zaradila novac, situirala se. Čemu

Hekimoglu nas, pomalo grubim i direktnim stilom naracije, detaljnije upozna je sa običajima i tradicijom islamske vere, uz obilje mudrih i korisnih misli

žurba? Kao da su predamnom mete i kad pogodim jednu, jurim drugu, žurim, trčim. Onda zastanem i pogledam unazad. Godine su proletele. Ciljevi su ostvareni, a kuda ja idem? Našla sam jednu sedu u kosi, nisam je tražila, ali evo i druge. Kako dete raste, rastu i problemi. Pomislim na majku i oca, oni sede i čekaju Azraila. Je li svet nekakav hotel?

Kadkad, imati sve znači sve izgubiti. Kamo sreće da se život završio u toj jurnjavi dok sam imala potrebu da jurim za nečim. Mirne vode zaudaraju, a ja stalno kaskam.“

Pravo ime Ismaila Hekimoglua je Omer Okču. Rođen 1932. godine u Erzindžanu, Ismail je uzeo pseudonim za prezime Hekimoglu od svog dede koji je bio poznat po nadimku Ismail Efendi jer mu je otac bio lekar. Njegov otac, Fahri Efendi služio je u vojsci Kazim Karabekir Paše dugi niz godina i odlikovan je Medaljom nezavisnosti. Majka, gospoda Mahbube iz Kemahlia bila je prefinjena osmanska dama.

Smatrao je da svoje misli i ideje o tome kako treba da izgleda islamski život treba da unese u svoja dela. Svoj, turskoj čitalačkoj publici veoma poznati roman „Minyeli Abdullah: je pisao noću, u tajnosti. Objavio ga je 1965. godine u časopisu Babiali Sabah, potom je zabranjen, a Hekimoglu je više puta saslušan i hapšen. Roman je doživeo čak 80 izdanja i dugo je bio ubedljivo najčitanija knjiga u Turskoj.

Februara meseca 2002. godine, za vreme jutarnje molitve u džamiji, doživeo je izliv krvi u mozak, nakon čega mu je leva strana tela ostala gotovo paralizovana. Uprkos tome, nastavio je sa pisanjem, ali se u tom periodu više posvetio književnosti za decu. Preminuo je 15. januara 2022. godine.

V. M.

Glumac Aleksandar Vučković dobitnik Nagrade „Petar Banićević“ Umetnik koji se igra na sceni

Beograd // Dobitnik Nagrade „Petar Banićević“ za 2023. je glumac Aleksandar Vučković, saopšteno je juče iz Narodnog pozorišta u Beogradu. Vučković je nagrađen za dvde uloge - Mihajla Medakovića u predstavi Slobodana Selenića, „Očevi i oci“, u režiji Veljka Mićunovića i Koste u „Urnebesnoj tragediji“ Dušana Kovačevića, u režiji Jagoša Markovića.

Žiri u sastavu: umetnički direktor Drame Molina Udovički Fotez,

glumice Dobrića Stojnić i prošlogodišnja dobitnica Nagrade „Petar Banićević“ Nina Nešković jednoglasno je doneo odluku da nagradu koje NP u Beogradu dodeljuje mladom umetniku do navršanih 35 godina života, koji se „umetnički istakao u periodu od 1. novembra 2022. do 31. decembra 2023. i iskazao visok profesionalizam u poslu i odnosu prema nacionalnom teatru“. U slučaju Aleksandra Vučkovića

„očito je reč o glumcu, stalnom članu Drame NP koji se igri na sceni predaje do kraja i time pleni srca publike“, navedeno je u obrazloženju žirija.

Nagrada Petar Banićević ustanovljena 2010. u znak sećanja na prvaka Drame NP i barda jugoslovenskog i srpskog teatra Petra Banićevića (1930-2006), a prvi put je dodeljena 2011. godine.

K. D.